



## سبک تفکر و سبک اسنادی حسابرسان مستقل و رابطه آن با سبک تصمیم‌گیری

خداداد مهدویان راد<sup>۱</sup> - علی ذیحی<sup>۲</sup> - خسرو فغانی ماکارانی<sup>۳</sup>

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۳۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۰۱

### چکیده

تحقیقات نشان می‌دهد قضاوت و تصمیم‌گیری افراد تحت تأثیر شرایط فردی و موقعیتی آنان قرار دارد. افراد در حضور دیگران تصمیمی می‌گیرند که ممکن است متفاوت از تصمیم آنان در تنهایی باشد. روابط میان ویژگی‌های فردی و محیطی حاکم بر افراد، در هر لحظه موقعیتی منحصر به فرد را برای افراد خلق می‌کند که تکرار ناشدنی است. هدف مقاله حاضر بررسی رابطه سبک‌های تفکر (قانونی، اجرایی، قضاوتگر، کلی، جزئی، آزاداندیش، محافظه‌کار، سلسله‌مراتبی، سلطنتی، آلیگارشی، آنارشی، درونی و بیرونی) و سبک اسنادی (خوش‌بینانه و بد‌بینانه) با سبک‌های تصمیم‌گیری (اجتنابی، وابسته، شهودی، عقلایی، آنی) حسابرسان مستقل بوده است. پژوهش در سال ۱۳۹۸ انجام گردیده و جامعه آماری عبارت از ۱۶۰۰ عضو جامعه حسابداران رسمی شاغل در سازمان حسابرسی و مؤسسات حسابرسی بوده است که از میان آنان ۳۱۰ حسابرس به عنوان نمونه مورد مطالعه قرار گرفتند. روش پژوهش حاضر توصیفی پیمایشی بوده است و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش معادلات ساختاری و تجزیه و تحلیل عاملی استفاده شد. نتایج بدست آمده بیانگر آن است که سبک‌های تفکر و سبک اسنادی رابطه مثبت و معنی‌داری با سبک تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل دارند.

**کلید واژه‌ها:** سبک تفکر، سبک اسنادی، سبک تصمیم‌گیری، معادلات ساختاری

<sup>۱</sup> دانشجوی دوره دکتری، رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری. [khmrad45@gmail.com](mailto:khmrad45@gmail.com)  
<sup>۲</sup> استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری. (نویسنده مسول) [azabih95@yahoo.com](mailto:azabih95@yahoo.com)  
<sup>۳</sup> دانشیار، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان. [kh.makarani@chmail.ir](mailto:kh.makarani@chmail.ir)

## مقدمه

گرفته در حوزه‌های مدیریت، بازاریابی و حسابداری نشان می‌دهد افراد به کمک عواملی مشخص به تصمیمات متفاوت می‌رسند این عوامل به ویژگی‌های فردی افراد یا دانش آنها مربوط است (مسیح آبادی و یوسف پور، ۱۳۸۷). انتظار می‌رود، شناسایی عوامل موثر بر رفتار انسان‌ها و بررسی روابط و دامنه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری آنها، کنش و واکنش آدمی را تا حد زیادی قابل پیش‌بینی نموده، از این طریق امکانی برای ایجاد بهبود در فرآیند تصمیم‌گیری فراهم نماید. بر این اساس مساله اصلی مقاله حاضر بررسی تاثیر سبک تفکر و سبک اسنادی حساب‌برسان بر سبک تصمیم‌گیری آنان است.

## مبانی نظری و پیشینه تحقیق

توجه به عوامل موثر بر قضاوت و تصمیم‌گیری حساب‌برسان، امری مهم و ضروری است. اشتون (۱۹۹۹) معتقد است با شناسایی ویژگی‌های شخصیتی افراد از جمله حساب‌برسان، می‌توان رفتار و عملکرد آنان را پیش‌بینی کرد (به نقل از جعفر، صالح، اسکندر و هارون، ۲۰۰۶). بنابراین می‌توان با شناخت ویژگی‌های روانشناختی، از جمله سبک‌های تفکر و سبک‌های اسنادی و بررسی تاثیر آن بر سبک تصمیم‌گیری حساب‌برسان، و شناسایی روابط میان آنها به بهبود قضاوت و تصمیم‌گیری حساب‌برسان مستقل، کاهش ریسک و افزایش کیفیت گزارشات حساب‌برسی، و ارتقاء جایگاه حساب‌برسان نزد استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی کمک کرد.

## سبک‌های تفکر

یکی از عوامل مهم برای توضیح تفاوت رفتار در افراد، تفاوت نگرش آنان به موضوعات مختلف است که در متون روان‌شناسی اصطلاحاً از آن با عنوان سبک تفکر نام برده می‌شود. سبک تفکر بخشی از روش‌های عقلانی در استفاده از توانایی‌های فردی (ژانگ و

انسان‌ها برای ادامه حیات و رسیدن به اهداف زندگی خود، ناگزیرند درباره موضوعات مختلف از مسائل ساده و ابتدایی تا مشکلات پیچیده تصمیم بگیرند. تصمیم‌گیری را می‌توان نتیجه‌ای از فرآیندهای ذهنی (شناختی) دانست که منجر به انتخاب یک راه حل از میان چندین گزینه می‌شود (سندرز، ۲۰۰۸) که انجام موفقیت آمیز آن اغلب مستلزم انجام فرآیندهای طولانی است (آل‌وُد و سالو، ۲۰۱۲). افراد از شیوه‌های مختلفی برای تصمیم‌گیری بهره می‌برند که از آن به عنوان سبک تصمیم‌گیری نام برده می‌شود. سبک تصمیم‌گیری یک الگوی پاسخگویی و یک عادت اکتسابی است که افراد در مواجهه با شرایط تصمیم‌گیری از خود به نمایش می‌گذارند (اسکات و بروس، ۱۹۹۵). تفاوت اصلی در بین سبک‌ها به میزان اطلاعات در نظر گرفته شده و تعداد گزینه‌های مشخص شده هنگام تصمیم‌گیری مرتبط است. در واقع تصمیم‌گیرندگان مختلف بدلیل اینکه از روش‌های مختلفی برای درک و ارزیابی اطلاعات استفاده می‌کنند تصمیمات متفاوتی اتخاذ می‌کنند (میسرا و سیرواستاوا، ۲۰۱۲). علاوه بر این، افراد با توجه به اوضاع و احوال و شرایط حاکم بر موضوعات تصمیم‌گیری، و بر اساس شناخت و ارزیابی‌های خود از موضوع تصمیم، تصمیم می‌گیرند. روابط میان ویژگی‌های فردی و محیطی، در هر لحظه، موقعیتی منحصر به فرد را برای افراد خلق می‌کند که تکرار ناشدنی است. چراکه در تصمیم‌گیری بعدی نه شرایط همان شرایط قبلی است و نه فرد همان فرد قبلی. به قول یکی از دانشمندان بودایی «شما هیچگاه نمی‌توانید دو بار در یک رودخانه شنا کنید، چون بار دوم نه شما آن شخص اولی هستید و نه رودخانه همان رودخانه اول است» (شاملو، ۱۳۹۵). از این رو ارزیابی افراد از موضوع تصمیم، متأثر از موقعیت و شرایط خاص حاکم بر تصمیم‌گیری است. پژوهش‌های صورت

(۶) سبک الیگارشسی<sup>۶</sup> به انجام بیش از یک کار در یک بازه زمانی می‌پردازند.

(۷) سبک آنارشسی<sup>۷</sup> اغلب برای ایجاد دشواری برای خود و دیگران دارای انگیزه است.

(۸) سبک تفکر کلی<sup>۸</sup> دیدی کلی دارد و جزئیات را نادیده می‌گیرد.

(۹) سبک محلی<sup>۹</sup> به جزئیات توجه دارد و به کلیات بی توجه است.

(۱۰) سبک درونی<sup>۱۰</sup> درون‌گرا، وظیفه‌گرا و کمتر اجتماعی است.

(۱۱) سبک بیرونی<sup>۱۱</sup> بیرون‌گرا و مردم‌محور است، به مسائل اجتماعی حساس است.

(۱۲) سبک لیبرال<sup>۱۲</sup> تمایل به انجام کار فراتر از قوانین و رویه‌های موجود دارد.

(۱۳) سبک محافظه‌کار<sup>۱۳</sup> دوست دارد به قوانین و رویه‌های موجود پای‌بند باشد.

آرمسترانگ و کولز (۲۰۰۹) رویکرد افراد در پردازش اطلاعات، قضاوت، تصمیم‌گیری و حل مساله را تحت تاثیر سبک‌های تفکر می‌دانند. سلطانی و مردانی‌راد (۱۳۹۷) در پژوهشی به وجود رابطه بین سبک‌های تفکر و سبک تصمیم‌گیری در میان کارکنان شهرداری منطقه (۲) تهران دست یافتند. حیدر و نیکومرام، (۱۳۹۷) دریافتند میان سبک‌های تفکر و تردید حرفه‌ای حساب‌رسان رابطه وجود دارد.

#### سبک اسنادی

سبک‌های اسنادی (یا سبک توضیحی) شیوه‌های خاصی هستند که افراد رویدادهای مثبت و منفی و موفقیت‌ها و شکست‌های خود را به وسیله آنها توضیح می‌دهند (گوردیوا و اوسین، ۲۰۱۱). فیسک و تیلور (۱۹۹۱) نظریه انتساب را، چگونگی استفاده افراد از اطلاعات برای دستیابی به توضیحات علی رویدادها و اینکه چه اطلاعاتی جمع‌آوری و چگونه برای انجام قضاوت با هم ترکیب می‌شود، تعریف می‌کنند. بطور

استرنبرگ، (۲۰۰۶) و روش‌های ترجیح داده شده افراد برای استفاده از توانایی‌های خود در انجام کارهای شناختی تعریف می‌شود (برناردو، ژانگ و کالونگ، ۲۰۰۲؛ استرنبرگ، ۱۹۹۷). توانایی به این اشاره دارد که یک فرد چقدر می‌تواند کاری را خوب انجام می‌دهد، اما سبک به چگونگی انجام کار اشاره دارد. از این رو، افراد ممکن است در توانایی‌ها مشابه، ولی در سبک‌ها متفاوت باشند (استرنبرگ، ۱۹۹۷). نظریه، سبک تفکر استرنبرگ (۱۹۹۷) متأثر از نظریه «خود حکومتی ذهنی» وی است. استرنبرگ حکومت‌ها را آئینه‌ای از ذهن افراد می‌داند و بر این عقیده است که آنها به صورت تصادفی بوجود نیامده‌اند، بلکه انعکاسی هستند از آنچه که در ذهن ایجاد کنندگان آنها می‌گذرد. فرض استرنبرگ در این نظریه بر این استوار است که همانند شهرها، ایالت‌ها و یا کشورها، افراد برای کنترل خود از ابعاد فکری متفاوتی بهره می‌برند که از آن با عنوان سبک‌های تفکر نام برده می‌شود (حیدر و نیکومرام، ۱۳۹۷). سبک‌های تفکر استرنبرگ، سیزده سبک تفکر را در پنج بُعد: کارکردها (قانونی، اجرایی، قضاوتگر)، شکل‌ها (سلسله مراتبی، سلطنتی، الیگارشسی، آنارشسی)، سطوح (کلی، جزئی)، حوزه‌ها (درونی و بیرونی) و گرایش‌ها (آزاداندیش، محافظه‌کار) از یکدیگر متمایز می‌کند (برناردو و همکاران، ۲۰۰۲؛ مصطفی، ۲۰۰۶؛ کیم، ۲۰۱۱؛ اپادین و همکاران، ۲۰۱۸). از نظر استرنبرگ افراد دارای:

- (۱) سبک قانونگذار<sup>۱</sup> دوست دارند قوانین را خود ایجاد کنند.
- (۲) سبک اجرایی<sup>۲</sup>، دوست دارند از قوانین پیروی
- (۳) کننبلک قضایی<sup>۳</sup> ارزیابی، قضاوت و اظهار نظر را دوست دارند.
- (۴) سبک سلطنتی<sup>۴</sup> با اراده، سخت‌کوش، نسبتاً انعطاف پذیر هستند.
- (۵) سبک سلسله مراتبی<sup>۵</sup>، دارای مراتبی از اولویت‌ها هستند.

های عقلانی<sup>۱۴</sup>، شهودی<sup>۱۵</sup>، وابستگی<sup>۱۶</sup>، آتی<sup>۱۷</sup> و اجتنابی<sup>۱۸</sup> را شناسایی و ارائه نموده است. از نگاه اسکات و بروس افراد دارای (۱) سبک تصمیم‌گیری عقلایی در جستجوی اطلاعات جامع و ارزیابی سیستماتیک گزینه‌ها است، (۲) سبک شهودی اطلاعات را بصورت غیرمستقیم پردازش می‌کنند و بیشتر به احساسات متکی‌اند، (۳) سبک وابسته برای تصمیم‌گیری به مشاوره دیگران نیاز دارند، (۴) سبک اجتنابی بهره می‌برند همیشه سعی دارند از تصمیم‌گیری دوری کنند و (۵) سبک تصمیم‌گیری آتی افرادی هستند که برای رسیدن به یک تصمیم سریع تلاش می‌کنند (آل‌وُد و سالو، ۲۰۱۲).

#### مروری بر مطالعات پیشین

پژوهش‌های زیادی در دهه‌های اخیر در زمینه سبک اسنادی صورت گرفته است. تحقیقات در این زمینه ابتدا معطوف به بررسی فرآیند اسناددهی و عوامل مؤثر بر آن بوده است، اما تحقیقات اخیر بر کاربرد نظریه اسناد در زمینه‌های مختلف از جمله پیشرفت‌های درسی، عملکرد شغلی، بازدهی کارگران، رضایت شغلی، موفقیت‌های ورزشی، انحرافات، جرائم، بزه‌کاری، الکلیسم، طلاق و موضوعاتی از این دست گسترش یافت (کریمی، ۱۳۹۵). در ادامه به برخی از تحقیقات صورت گرفته در داخل و خارج کشور در ارتباط با موضوع پژوهش، اشاره شده است.

غلامرضایی و حسنی (۱۳۹۶) در بررسی سه ویژگی اثرگذار بر تردید حرفه‌ای، نشان دادند، با طولانی تر شدن مرحله تعمق، سطح تردید حرفه‌ای آنان افزایش می‌یابد.

حیدر و نیکومرام (۱۳۹۷) در بررسی تاثیر سبک‌های تفکر بر تردید حرفه‌ای دریافتند رابطه میان سبک تفکر قانون‌گذار و تردید حرفه‌ای حسابرس از نوع معکوس اما معنادار، و رابطه میان سبک‌های تفکر اجرایی، قضاوتگر، درون‌نگر، برون‌نگر و آزاداندیش با

کلی تئوری اسناد معطوف به این موضوع است که چگونه افراد علل رفتار و رویدادها را توضیح می‌دهند. سبک اسناد دارای سه بُعد تعیین کننده پایدار/ ناپایدار، کلی/ اختصاصی و درونی/ بیرونی و دو سطح خوش بینانه (تأکید بر مسئولیت شخصی در پدیدآیی رویدادها) و بدبینانه (سرزنش خود در باره رویدادهای خارج از کنترل) می‌باشد (سلیگمن، ۲۰۰۵). آنان بین سبک‌های انتسابی خوش بینانه و بدبینانه تمایز قائل شدند (گوردیوا و اوسین، ۲۰۱۱). سلیگمن و همکاران وی (۱۹۷۹) معتقدند افراد خوش بین شکست را به علت‌های بیرونی، ناپایدار و اختصاصی، و افراد بدبین علل آن را به عوامل درونی، پایدار و کلی منتسب می‌کنند. در حسابرسی، اینکه حسابرسان علل رویدادها را به چه عواملی مرتبط بدانند، احتمالاً بر قضاوت آنان تأثیر می‌گذارد. با شناسایی ویژگی‌های شخصیتی حسابرسان، می‌توان رفتار آنان را پیش بینی و با انجام اقداماتی جایگاه آنان را نزد ذینفعان ارتقاء بخشید. چراکه استفاده کنندگان از اطلاعات مالی، در خصوص توان حسابرسان در ارتباط با اظهارنظر کارشناسانه آنان در گزارشات حسابرسی به قضاوت می‌نشینند و در این مورد که تا چه حد می‌توانند در تصمیم‌گیری‌های آتی به قضاوت آنان اعتماد و اتکا کنند، تصمیم می‌گیرند (بونر ۲۰۰۸؛ ترجمه: پارسائیان، ۱۳۹۵).

#### سبک تصمیم‌گیری

اتکینسون رفتار فرد تابعی است از ویژگی‌های فردی و موقعیتی می‌داند. هر شخص ممکن است در موقعیت‌های مختلف به گونه‌ای متفاوت عمل کند، هر موقعیت هم شامل مجموعه‌ای از نیروهایی است که بر رفتار فرد اثر می‌گذارد (اتکینسون و هیلگارد، ۱۳۸۱). به نظر می‌رسد افراد از راهبردهای مختلفی برای تصمیم‌گیری استفاده می‌کنند. محققان، سبک‌های تصمیم‌گیری متفاوتی را ارائه نموده‌اند. اسکات و بروس (۱۹۹۵) پنج سبک تصمیم‌گیری شامل سبک-

تردید حرفه‌ای معنادار، ولی از نوع مثبت است؛ در حالی که سبک‌های کلی‌نگر، جزئی‌نگر و محافظه‌کار با تردید حرفه‌ای رابطه معناداری ندارند.

مهربان پور، رحیمیان و آهنگری (۱۳۹۷) در مطالعه‌ای نشان می‌دهد، حسابرسان در وضعیت طرز تفکر هدفمند، تردید حرفه‌ای بالاتری نسبت به دو وضعیت دیگر دارند.

حیدر و همکاران (۱۳۹۷) طی تحقیقی نشان دادند که در سطوح قانون‌گذار و قضاوتگر تفاوت معناداری میان زنان و مردان حسابرس وجود دارد. اما، در سطح اجرایی تفاوت معناداری میان دو جنس وجود ندارد. همچنین بررسی نشان داده که در بخش خصوصی، تنها در سطح تفکر قضایی تفاوت معناداری میان زنان و مردان حسابرس وجود دارد، اما در بخش دولتی جنسیت تنها موجب تفاوت معنی‌دار در سطوح قانونگذار و قضاوتگر می‌شود و در سطح اجرایی تفاوت معنی‌داری میان زنان و مردان وجود ندارد.

یافته‌های سلطانی و مردانی راد (۱۳۹۷) در پژوهشی با هدف بررسی رابطه سبک‌های تفکر و تصمیم‌گیری مؤثر نشان می‌دهد بین سبک و تصمیم‌گیری مؤثر رابطه معنادار وجود دارد.

استراکچر، کول ویل و پری (۱۹۹۲) در مطالعه‌ای با هدف بررسی فرایند تصمیم‌گیری در مصاحبه شبيه سازی شده پرسنل با استفاده از تئوری انتساب واینر (۱۹۸۶)، به این نتیجه رسیدند که تئوری انتساب واینر چارچوبی نویدبخش برای ارزیابی فرایند تصمیم‌گیری در مصاحبه انتخاب پرسنل فراهم می‌کند.

گریفیت و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیقی نشان دادند مداخله فکری هدفمند و مدبرانه، می‌تواند توانایی حسابرسان را در شناسایی برآوردهای غیرمنطقی از طریق بهبود توانایی آنها در شناسایی و ترکیب اطلاعات متناقض ناشی از بخش‌های مختلف حسابرسی و بهبود توانایی آنها برای تفکر منتقدانه نسبت به شواهد بهبود بخشد.

فَن (۲۰۱۶) در بررسی نقش سبک‌های تفکر در تصمیم‌گیری شغلی در خودکارآمدی دانشجویان، نشان داد سبک‌های تفکر خلاق در خودکارآمدی تصمیم‌گیری شغلی دانشجویان نقش مثبتی دارند.

بیگز (۲۰۱۶) در تحقیق خود پیرامون ارتباط بین خوش بینی و مسئولیت حسابرس، نتیجه گرفت که با افزایش سطح خوش بینی حسابرس، میزان مراقبت حرفه‌ای و مسئولیت حسابرس کاهش می‌یابد.

کورتیس و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهش خود نشان دادند با توجه به رابطه بین تفاوت‌های فردی و شناختی افراد با سبک پردازش اطلاعات، ارتباط مستقیمی میان سبک‌های تفکر و سبک‌های مدیریت و تصمیم‌گیری وجود دارد.

صالحی و محمدی (۲۰۱۷) در پژوهشی با هدف بررسی تأثیر هوش هیجانی و سبک تفکر بر کیفیت تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران نشان دادند، هوش هیجانی، سبک تفکر و کیفیت تصمیم‌گیری به یکدیگر وابسته نیستند.

نتایج پژوهش ارسالان اغلو و همکاران (۲۰۱۸) در بررسی سبک‌های تصمیم‌گیری و تفکر داوران والیبال، نشان می‌دهد متغیرهای جنسیت، سن، درجه داوری و تجربه، تأثیر با اهمیتی بر سبک تصمیم‌گیری و سبک تفکر داوران والیبال دارد.

### فرضیه‌های تحقیق

فرضیه اول: سبک‌های تفکر مبتنی بر نظریه خود مدیریتی ذهنی استرنبرگ (۱۹۹۷) بیان می‌دارد که افراد برای بهره‌گرفتن از توانایی‌های خود در حل مسائل از شیوه‌های متفاوت فکری استفاده می‌کنند. تحقیقات سلطانی و مردانی راد (۱۳۹۷) در مورد رابطه بین سبک‌های تفکر و سبک تصمیم‌گیری؛ حیدر و نیکومرام، (۱۳۹۶) در خصوص سبک‌های تفکر و تردید حرفه‌ای حسابرس؛ و فان (۲۰۱۶) در مورد نقش سبک‌های تفکر در خودکارآمدی تصمیم‌گیری،

اطلاعاتی که از سایت جامعه حسابداران رسمی ایران<sup>۱۹</sup> استخراج گردید، مجموعاً ۲۴۷۵ نفر عضو جامعه می- باشند که از این تعداد ۱۶۰۰ نفر شاغل و ۸۷۵ نفر آنان غیرشاغل می-باشند؛ همچنین، از میان ۱۶۰۰ نفر حسابرسان شاغل ۲۰۳ نفر در سازمان حسابرسی و ۱۳۹۷ نفر در موسسات حسابرسی فعالیت دارند. با توجه به تعداد جامعه آماری (۱۶۰۰ حسابرس)، تعداد نمونه مورد نیاز براساس فرمول کوکران ۳۱۰ نفر است.

$$n = \frac{Nz^2pq}{Nd^2 + z^2pq} = \frac{1600 \times 1.96^2 \times 0.5 \times 0.5}{1600 \times 0.05^2 + 1.96^2 \times 0.5 \times 0.5} = 310$$

۳۲۷ نفر از حسابرسان به پرسشنامه پاسخ دادند که با توجه به جدول مورگان تعداد ۱۷ پرسشنامه بدلیل کامل نبودن کنار گذاشته شد، در نتیجه ۳۱۰ پاسخ پرسشنامه، مبنای تحلیل و آزمون فرضیه قرار گرفت. روش جمع‌آوری داده‌ها به دو روش کتابخانه‌ای و میدانی صورت گرفته است. به این صورت که برای گردآوری اطلاعات مربوط به ادبیات و پیشینه تحقیق از روش کتابخانه‌ای، و برای گردآوری داده‌ها از روش میدانی استفاده شده است. بدین منظور از سه پرسشنامه، شامل پرسشنامه سبک تفکر استرنبرگ (۲۰۰۷)، پرسشنامه سبک اسنادی<sup>۲۰</sup> (ASQ) آبرامسون و همکاران (۱۹۸۷) و پرسشنامه سبک تصمیم‌گیری اسکات و بروس (۱۹۹۵) استفاده شده است.

پرسشنامه سبک تفکر: به منظور شناسایی سبک‌های تفکر حسابرسان، پرسشنامه سبک های تفکر (TSI) استرنبرگ و واگنر (۱۹۹۲) مورد استفاده قرار گرفت. در این پژوهش از پرسشنامه فرم کوتاه (۶۵ سوالی)، شامل ۵ سؤال پنج گزینه‌ای برای هر سبک می‌باشد که بر اساس طیف لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم طراحی شده است. بر همین اساس امتیاز آن از عدد ۱ تا ۵ به ترتیب برای کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم و کاملاً موافقم در نظر گرفته شده است. بنابراین جمع نمرات برای هر فرد از ۶۵ تا ۳۲۵ در

از جمله تحقیقاتی است که در این ارتباط انجام شد؛ با این وجود هنوز رابطه سبک‌های تفکر و سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مورد مطالعه قرار نگرفت. از این رو، در این پژوهش این فرضیه که «میان سبک‌های تفکر و سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل رابطه معناداری وجود دارد.» به عنوان فرضیه اول مورد بررسی قرار می‌گیرد.

فرضیه دوم: سبک‌های اسنادی شیوه‌های خاصی هستند که افراد رویدادهای مثبت و منفی و نیز موفقیت‌ها و شکست‌های زندگی خود را به وسیله آنها تبیین می‌کنند. تحقیقات شقایقی و همکاران (۲۰۱۱) در بررسی رابطه میان سبک‌های تصمیم‌گیری و سبک‌های اسنادی در میان مردان معنادار و غیرمعنادار؛ استراچر و همکاران (۱۹۹۲) با موضوع سبک اسنادی و سبک تصمیم‌گیری در مصاحبه انتخاب پرسنل نشان می‌دهد بین سبک اسنادی و رفتار انسان‌ها رابطه وجود دارد. مطالعات انجام شده در ارتباط با سبک‌های اسنادی عموماً در حوزه آموزش صورت گرفت (گیب و همکاران، ۲۰۰۲). تحقیقی که نشانگر بررسی رابطه میان سبک اسنادی و سبک تصمیم‌گیری حسابرسان باشد ملاحظه نشده است؛ از این رو این فرضیه که «میان سبک‌های اسنادی و سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل رابطه معناداری وجود دارد.» به عنوان فرضیه دوم در این پژوهش مورد بررسی قرار می‌گیرد.

### روش شناسی تحقیق

این پژوهش با هدف توسعه دانش و آگاهی در زمینه علوم رفتاری در حوزه حسابداری و حسابرسی انجام گرفته و از این حیث یک پژوهش بنیادی، و از نظر روش، از نوع تحقیقات توصیفی پیمایشی محسوب می‌شود. جامعه آماری پژوهش عبارت است از حسابرسان شاغل در سازمان حسابرسی و حسابرسان فعال عضو جامعه حسابداران رسمی ایران. براساس

گسترده‌ای را در مورد سبک‌های تصمیم‌گیری فراهم می‌کند و یکی از مقیاس‌های شناخته شده برای سبک‌های تصمیم‌گیری است (آل‌وود و سالو، ۲۰۱۲؛ فیشر و همکاران، ۲۰۱۵؛ بایرام و آیدمایر، ۲۰۱۷).

داده‌های مورد استفاده در این پژوهش از طریق توزیع پرسشنامه بین عضو جامعه حسابداران رسمی شاغل در سازمان حسابرسی و موسسات حسابرسی جمع‌آوری گردید. بدین منظور، پرسشنامه‌ها در یک سایت اینترنتی<sup>۲۳</sup> (متعلق به شرکت ساعد) ایجاد گردید، سپس با ارسال لینک آن برای موسسات حسابرسی و سازمان حسابرسی از آنان خواسته شده، پرسشنامه را در اختیار حسابرسان خود قرار دهند و آنان را به پاسخگویی به آن توصیه و ترغیب کنند. پاسخ‌های داده شده از سایت مذکور استخراج و از آن برای تجزیه و تحلیل استفاده شده است. همانطوری که در سطور بالا اشاره گردید در این پژوهش رابطه بین سبک‌های تفکر و اسنادی با سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل مورد بررسی قرار گرفت. بدین منظور ابتدا روایی و پایایی پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده مورد سنجش قرار گرفته سپس با استفاده از مدل-سازی معادلات ساختاری<sup>۲۴</sup> (SEM) نوع و میزان رابطه میان متغیرهای تحقیق با بهره‌گیری از نرم افزارهای Spss و Smart pls بررسی، و مدلی برای بیان رابطه میان متغیرها ارائه شده است.

#### یافته‌ها

براساس پرسشنامه‌های جمع‌آوری شده، از میان ۳۱۰ پاسخ دهندگان، ۲۵۴ نفر (۸۱٫۹ درصد) مرد و ۵۶ نفر (۱۸٫۱ درصد) زن؛ ۸۴ نفر (۲۷٫۱ درصد) لیسانس، ۲۰۵ نفر (۶۶٫۱ درصد) فوق لیسانس و ۲۱ نفر (۶٫۸ درصد) دکتری؛ از نظر تجربه حسابرسی، ۱۵۴ نفرشان (۴۹٫۷ درصد) کمتر از ده سال، ۵۶ نفر (۱۸٫۱ درصد) ۱۱ تا ۲۰ سال، ۸۵ نفر (۲۷٫۴ درصد) ۲۱ تا ۳۰ سال، و ۱۵ نفر (۵ درصد) بیش از ۳۰ سال تجربه داشتند؛

نوسان است. امتیازات بالاتر در هر سبک نشان دهنده سبک تفکر فرد پاسخ دهنده می‌باشد. اگر فرد پاسخ دهنده در چند سبک نمره بالا بگیرد نشانگر این است که آن فرد به سوی آن سبک‌های تفکر گرایش دارد.

پرسشنامه سبک اسنادی: برای شناسایی شیوه اسناددهی حسابرسان از پرسشنامه سبک اسنادی<sup>۲۱</sup> (ASQ) آبرامسون و همکاران (۱۹۸۷) استفاده شده است. پرسشنامه شامل ۱۲ موقعیت فرضی، شامل شش موقعیت مثبت و شش موقعیت منفی است و توضیحات "خوش بینانه" و "بدبینانه" را برای وقایع مطلوب (موفقیت) و نامطلوب (عدم موفقیت) می‌سنجد (کور و گری، ۱۹۹۶)؛ این پرسشنامه مجموعاً دارای ۴۸ سوال می‌باشد و برای هر موقعیت ۴ سوال در نظر گرفته شده است. سوال اول در هر موقعیت صرفاً برای راهنمایی و درک بهتر سایر سوالات هر موقعیت مطرح شده است، در نتیجه نمره‌ای برای آن در نظر گرفته نمی‌شود. موقعیت‌های مثبت شامل موقعیت‌های ۱، ۳، ۶، ۹، ۱۰ و ۱۲ و موقعیت‌های منفی شامل موقعیت‌های ۲، ۴، ۵، ۷، ۸ و ۱۱ می‌باشند. در موقعیت‌های مثبت برای گزینه‌های اول تا هفتم به ترتیب امتیاز ۱ تا ۷ و در موقعیت‌های منفی برای گزینه‌های اول تا هفتم به ترتیب امتیاز از ۷ تا ۱ تخصیص داده شده است. (دیکما و همکاران، ۱۹۹۶؛ هرشی، ۱۹۹۹)

پرسشنامه سبک تصمیم‌گیری: در این پژوهش، پرسشنامه سبک تصمیم‌گیری عمومی<sup>۲۲</sup> (GDMS) اسکات و بروس (۱۹۹۵)، که یکی از پر استفاده‌ترین پرسشنامه برای تعیین سبک تصمیم‌گیری به شمار می‌رود، برای شناسایی سبک تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل مورد استفاده قرار گرفت. این پرسشنامه مشتمل بر ۲۵ سوال پنج گزینه‌ای می‌باشد. به هر سبک تصمیم‌گیری ۵ سوال اختصاص داده شده است که در طیف لیکرت، از کاملاً مخالف (۱) تا کاملاً موافق (۵) درجه بندی شده است. این مقیاس چشم انداز

جدول ۱: آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	تعداد	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	میانگین	انحراف معیار
آنی	۳۱۰	۵	۲۵	۱۹/۳۹	۴/۹۷۸
وابسته	۳۱۰	۶	۲۵	۱۹/۴۴۲	۴/۶۲۸
اجتنابی	۳۱۰	۹	۲۵	۱۹/۰۷۷	۴/۲۹
شهودی	۳۱۰	۹	۲۵	۲۰/۲۹	۴/۱۱۴
عقلایی	۳۱۰	۹	۲۵	۲۰/۰۴۲	۴/۱۲۴
سبک‌های تصمیم‌گیری	۳۱۰	۳۸	۱۲۵	۹۸/۲۴۲	۱۹/۱۸۹
قانونی	۳۱۰	۱۰	۲۵	۱۸/۹۵۲	۳/۷۴۸
اجرایی	۳۱۰	۵	۲۵	۲۰/۱۹۷	۴/۱۴
قضایی	۳۱۰	۵	۲۵	۲۰/۴۹	۵/۱۷۱
کارکرد	۳۱۰	۳۰	۷۵	۵۹/۶۳۹	۱۱/۰۸۲
کلی	۳۱۰	۱۰	۲۵	۱۹/۷۳۲	۴/۲۵۷
جزئی	۳۱۰	۹	۲۵	۲۰/۱۲۶	۴/۱۳۵
سطوح	۳۱۰	۱۹	۵۰	۳۹/۸۵۸	۸/۰۹۱
آزاداندیش	۳۱۰	۵	۲۵	۱۸/۳۸۱	۴/۷۱
محافظه کار	۳۱۰	۹	۲۵	۲۰/۱۳۹	۴/۳۲۸
گرایش‌ها	۳۱۰	۱۴	۵۰	۳۸/۵۱۹	۷/۹۹۶
سلسله مراتبی	۳۱۰	۱۰	۲۵	۲۰/۲۷۷	۴/۰۸
سلطنتی	۳۱۰	۱۰	۲۵	۱۸/۵۱۳	۴/۴۲
الیگارشسی	۳۱۰	۶	۲۵	۱۹/۰۶۱	۴/۹۳۱
آنارشسیست	۳۱۰	۵	۲۵	۱۵/۵۳۹	۴/۸۵۶
اشکال	۳۱۰	۳۵	۱۰۰	۷۳/۳۹	۱۳/۱۱۸
درونی	۳۱۰	۱۰	۲۵	۱۹/۳۶۱	۴/۰۹۳
بیرونی	۳۱۰	۹	۲۵	۲۰/۳۱۶	۴/۲۴
حوزه‌ها	۳۱۰	۱۹	۵۰	۳۹/۶۷۷	۷/۷۰۹
سبک‌های تفکر	۳۱۰	۱۲۵	۳۱۵	۲۵۱/۰۸۴	۴۰/۴۴۷
درونی - بیرونی بودن (مثبت)	۳۱۰	۶	۳۰	۲۲/۶۴۵	۵/۳۷۶
ثبات - عدم ثبات (مثبت)	۳۱۰	۶	۳۰	۱۶/۲۹	۷/۰۵۱
کلی - خاص بودن (مثبت)	۳۱۰	۶	۳۰	۲۳/۱۴۲	۵/۷۵۴
موقعیت‌های خوش‌بینانه	۳۱۰	۳۰	۸۴	۶۲/۰۷۷	۹/۷۰۷
درونی - بیرونی بودن (منفی)	۳۱۰	۱۸	۳۶	۲۳/۹۱۳	۵/۱۹۳
ثبات - عدم ثبات (منفی)	۳۱۰	۱۳	۳۸	۲۵/۰۰۶	۴/۵۶۶
کلی - خاص بودن (منفی)	۳۱۰	۱۸	۴۲	۲۳/۹۰۶	۵/۰۶۳
موقعیت‌های بدبینانه	۳۱۰	۵۴	۱۱۶	۷۲/۸۲۶	۱۳/۴۸۶
سبک‌های اسنادی	۳۱۰	۱۰۷	۱۷۳	۱۳۴/۹۰۳	۱۲/۲۳۹

سبک‌های تصمیم‌گیری

سبک‌های تفکر

سبک‌های اسنادی

مطالعات رفتاری ادراک



آن با مقادیر کمتر از ۰/۴ مواجه شود، باید آن سوال را اصلاح و یا از مدل حذف نماید. در مدل تحقیق ضرایب بارهای عاملی هر یک از سوال‌های مربوط به ۲۴ عامل، مورد بررسی قرار گرفت که همگی از ۰/۴ بیشتر بوده است. در نتیجه سوالی حذف نگردید.

**آلفای کرونباخ<sup>۲۷</sup>:** این معیار، معیاری کلاسیک برای سنجش پایایی و سنجش‌ای مناسب برای ارزیابی پایداری درونی<sup>۲۸</sup> محسوب می‌گردد. مقدار آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ نشانگر پایایی قابل قبول است، گرچه در برخی موارد مقدار ۰/۶ نیز ملاک قبولی دانسته می‌شود.

**پایایی ترکیبی<sup>۲۹</sup>:** این معیار توسط ورتس و همکاران در سال ۱۹۷۴ معرفی شد و در مقایسه با آلفای کرونباخ سنجش بهتری از پایایی مدل دارد. در صورتی که مقدار پایایی ترکیبی برای هر عامل بالاتر از ۰/۷ شود، نشان از پایداری درونی مناسب برای مدل‌های اندازه‌گیری دارد و مقدار کمتر از ۰/۶ نشان دهنده عدم وجود پایایی است.

### روایی همگرا<sup>۳۰</sup>:

معیار دوم در بررسی روایی مدل‌های اندازه‌گیری، روایی همگرا است که به بررسی همبستگی هر عامل با سوالات خود می‌پردازد. برای بررسی روایی همگرا با استفاده از روش تحلیل عاملی، بارهای عاملی هر متغیر بایستی بیشتر از ۰/۴، و از طرفی معنادار باشد، یعنی قدر مطلق ضریب معناداری یا آماره t-values هر متغیر بزرگتر از ۱/۹۶ باشد. از طرفی واریانس میانگین استخراج شده (AVE<sup>۳۱</sup>) بایستی بالاتر از ۰/۴ (مگنر و همکاران، ۱۹۹۶) معیار AVE نشان‌دهنده میانگین واریانس به اشتراک گذاشته شده بین هر عامل با سوالات خود می‌باشد. به بیان ساده‌تر AVE میزان همبستگی یک عامل با سوالات خود را نشان می‌دهد. هرچه این همبستگی بیشتر باشد، برازش مناسب‌تر خواهد بود.

همچنین از نظر جایگاه شغلی، ۱۵۴ نفر (۴۹,۷ درصد) سرپرست، ۵۶ نفر (۱۸,۱ درصد) سرپرست ارشد، ۵۶ نفر (۱۸,۱ درصد) مدیر فنی و ۴۴ نفر (۱۴ درصد) مدیر ارشد بودند؛ همینطور از نظر وابستگی سازمانی، ۴۲ نفر (۱۳,۵ درصد) از حسابرسان سازمان حسابرسی و ۲۶۸ نفر (۸۶,۵ درصد) حسابرسان در موسسات حسابرسی مشغول به کار بودند. آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش شامل تعداد پاسخگویان، کمترین مقدار، بیشترین مقدار، میانگین و انحراف معیار در جدول (۱) گزارش شده است.

### ارزیابی مدل اندازه‌گیری

در مدل مربوط به تحقیق همان طور که در نمودار (۱) نمایش داده شده است، ۲۴ مدل اندازه‌گیری مربوط به ۲۴ مولفه تحقیق وجود دارد. بنابراین برای تحلیل مدل کلی نیاز به بررسی ۲۴ مدل اندازه‌گیری (برای ۲۴ مولفه) می‌باشد. برای بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری از سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده می‌شود.

**پایایی<sup>۳۵</sup>:** پایایی یا قابلیت اعتماد مشخص می‌سازد که ابزار اندازه‌گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی به دنبال دارد. بدین معنی که اگر محقق پرسشنامه خود را دوباره و یا به صورت موازی اجرا کند و نتایج هر دو یکسان باشد، پرسشنامه از پایایی کامل برخوردار است. پایایی از سه طریق شامل بررسی ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی، صورت می‌پذیرد.

**ضرایب بارهای عاملی<sup>۳۶</sup>:** بارهای عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی سوالات یک عامل با آن عامل محاسبه می‌شوند. اگر این مقدار برابر یا بیشتر از ۰/۴ شود، مؤید این مطلب است که واریانس بین عامل و سوالات آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن عامل بیشتر بوده و پایایی آن قابل قبول است. اگر محقق در محاسبه بارهای عاملی بین عامل و سوالات مربوط به

جدول ۲: مقادیر مربوط به معیارهای برازش مدل اندازه‌گیری

متغیرهای پژوهش	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	AVE
سبک‌های تصمیم‌گیری	۰/۹۷۶	۰/۹۳۹	۰/۷۵۴
آنی	۰/۹۷۸	۰/۹۸۳	۰/۹۲
وابسته	۰/۹۲۱	۰/۹۴۲	۰/۷۶۶
اجتنابی	۰/۹۵۷	۰/۹۶۸	۰/۸۵۹
شهودی	۰/۹۵۸	۰/۹۶۸	۰/۸۵۸
عقلایی	۰/۹۵۲	۰/۹۶۴	۰/۸۴۲
سبک‌های تفکر	۰/۹۸۱	۰/۹۲۵	۰/۷۲۵
کارکرد	۰/۹۶۲	۰/۸۸۵	۰/۷۲
قانونی	۰/۹۷۷	۰/۹۸۲	۰/۹۱۷
اجرایی	۰/۹۷۲	۰/۹۷۸	۰/۹
قضایی	۰/۹۷۵	۰/۹۸۱	۰/۹۱۱
سطوح	۰/۹۷۵	۰/۹۶۴	۰/۹۳
کلی	۰/۹۷۵	۰/۹۸	۰/۹۰۹
جزئی	۰/۹۵۵	۰/۹۶۶	۰/۸۵۲
گرایش‌ها	۰/۹۵	۰/۸۷۸	۰/۷۸۲
آزاداندیش	۰/۹۶۷	۰/۹۷۵	۰/۸۸۵
محافظة کار	۰/۹۶۵	۰/۹۷۴	۰/۸۸۱
اشکال	۰/۹۳۶	۰/۸۱۵	۰/۵۳۱
سلسله مراتبی	۰/۹۷۴	۰/۹۷۹	۰/۹۰۵
سلطنتی	۰/۹۸	۰/۹۸۴	۰/۹۲۵
الیگارش‌ی	۰/۹۴۱	۰/۹۵۷	۰/۸۱۸
آنارش‌یست	۰/۹۵	۰/۹۶۲	۰/۸۳۶
حوزه‌ها	۰/۹۶۴	۰/۹۲۵	۰/۸۶۱
درونی	۰/۹۷۱	۰/۹۷۷	۰/۸۹۶
بیرونی	۰/۹۶	۰/۹۷	۰/۸۶۵
سبک‌های اسنادی	۰/۷۹۲	۰/۹۴۳	۰/۸۹۱
موقعیت‌های خوش‌بینانه	۰/۸۳۵	۰/۸۳۷	۰/۶۳۴
درونی - بیرونی بودن (مثبت)	۰/۹۷	۰/۹۷۶	۰/۸۷۳
ثبات - عدم ثبات (مثبت)	۰/۹۸۷	۰/۹۸۹	۰/۹۳۸
کلی - خاص بودن (مثبت)	۰/۹۴۱	۰/۹۵۵	۰/۷۸۱
موقعیت‌های بدبینانه	۰/۹۷۴	۰/۹۳۴	۰/۸۲۴
درونی - بیرونی بودن (منفی)	۰/۹۸	۰/۹۸۴	۰/۹۰۹
ثبات - عدم ثبات (منفی)	۰/۹۴۹	۰/۹۶۱	۰/۸۰۵
کلی - خاص بودن (منفی)	۰/۹۵۶	۰/۹۶۵	۰/۸۲۴

همان‌طور که ملاحظه می‌شود، مقدار مربوط به این معیارها یعنی آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی عامل‌های پژوهش در همه عامل‌ها بالاتر از ۰/۷ و برای AVE، بالاتر از ۰/۵ می‌باشد، و تمامی معیارها در قسمت سنجش بارهای عاملی مقدار مناسبی دارند، بنابراین می‌توان مناسب بودن پایایی و روایی همگرای تحقیق را تایید ساخت.

**روایی واگرا:** روایی واگرا سومین معیار بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری است.

فورنل و لارکر برای بررسی روایی واگرا ماتریسی را پیشنهاد می‌کنند که عناصر قطر اصلی آن را جذر مقادیر AVE مربوط به هر یک از عاملها و سایر عناصر را مقادیر همبستگی مولفه‌های پژوهش تشکیل می‌دهد. چنانچه جذر مقادیر AVE بیشتر از مقادیر همبستگی میان مولفه‌های پژوهش باشد، نشان از مناسب بودن روایی واگرای مدل دارد. بررسی صورت گرفته در این پژوهش نشان می‌دهد جذر مقادیر AVE هر یک از مولفه‌ها (مقادیر قطر اصلی) بیشتر از مقادیر همبستگی میان مولفه‌های پژوهش است. بنابراین می‌توان گفت مدل از روایی واگرای مناسبی برخوردار است.

### آزمون مدل ساختاری

بعد از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری نوبت به برازش مدل ساختاری پژوهش می‌رسد. بخش مدل ساختاری بر خلاف مدل‌های اندازه‌گیری، به سوالات (متغیرهای آشکار) کاری ندارد و تنها عامل‌های پنهان همراه با روابط میان آن‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

### ضرایب معنی‌داری t (مقادیر t-values):

برای بررسی برازش مدل پژوهش از چندین معیار استفاده می‌شود که اولین و اساسی‌ترین معیار، ضرایب معنی‌داری t یا همان مقادیر t-values می‌باشد. ابتدایی‌ترین معیار برای سنجش رابطه میان عامل‌ها در مدل، اعداد معنی‌داری t است. در صورتی که مقدار این اعداد از ۱/۹۶ بیشتر باشد، نشان از صحت رابطه بین عامل‌ها و در نتیجه تایید فرضیه‌های پژوهش در سطح اطمینان ۰/۹۵ دارد. البته باید توجه داشت که مقادیر t-values فقط صحت رابطه را نشان می‌دهند و شدت رابطه بین عامل‌ها را نمی‌توان با آن سنجید.

جدول ۵. بررسی روابط درون مدل ساختاری

خطای استاندارد	T-Value	ضرایب استاندارد	بررسی رابطه ها درون مدل ساختاری تحقیق
۰/۰۳۱	۲۵/۴۵۷	۰/۷۹	سبک‌های تصمیم‌گیری ← آنی
۰/۰۱۸	۵۰/۰۳۳	۰/۸۷۸	سبک‌های تصمیم‌گیری ← وابسته
۰/۰۲	۴۲/۵۲۶	۰/۸۵۸	سبک‌های تصمیم‌گیری ← اجتنابی
۰/۰۱۲	۷۵/۷۷۹	۰/۹	سبک‌های تصمیم‌گیری ← شهودی
۰/۰۱	۹۳/۸۸۵	۰/۹۱۱	سبک‌های تصمیم‌گیری ← عقلایی
۰/۰۸	۶/۷۶۱	۰/۵۴۴	سبک‌های تفکر ← سبک‌های تصمیم‌گیری
۰/۰۱۲	۷۹/۹۴۸	۰/۹۲۱	سبک‌های تفکر ← کارکرد
۰/۰۱۱	۸۵/۳۶	۰/۹۲۶	سبک‌های تفکر ← سطوح
۰/۰۰۶	۷/۰۹۳	۰/۴۲۴	سبک‌های تفکر ← گرایش‌ها
۰/۰۱۲	۷۳/۸۲۷	۰/۹۱۷	سبک‌های تفکر ← اشکال
۰/۰۰۸	۱۲۲/۹۱۱	۰/۹۴۷	سبک‌های تفکر ← حوزه‌ها
۰/۰۱۵	۵۵/۳۴۸	۰/۸۵۷	کارکرد ← قانونی
۰/۰۱۵	۵۶/۳۸۴	۰/۸۴۹	کارکرد ← اجرایی
۰/۰۲۵	۳۳/۳۲۵	۰/۸۳۹	کارکرد ← قضایی
۰/۰۰۶	۱۵۱/۶۲۸	۰/۹۶۶	سطوح ← کلی
۰/۰۰۷	۱۲۹/۲۱۵	۰/۹۶۳	سطوح ← جزئی
۰/۰۱۴	۶۱/۷۸۸	۰/۸۸۴	گرایش‌ها ← آزاداندیش
۰/۰۱۶	۵۴/۷۰۲	۰/۸۸۵	گرایش‌ها ← محافظه‌کار
۰/۰۱۹	۴۴/۴۰۱	۰/۸۴۵	اشکال ← سلسله‌مراتبی
۰/۰۵۹	۱۱/۸۹۸	۰/۶۹۷	اشکال ← سلطنتی
۰/۰۲۴	۳۳/۲۲۱	۰/۸۰۷	اشکال ← الیگارشی
۰/۰۰۷	۷/۴۶۸	۰/۵۲۳	اشکال ← آنارشیزم
۰/۰۱	۸۸/۶۷۸	۰/۹۲۸	حوزه‌ها ← درونی
۰/۰۱	۹۲/۴۰۴	۰/۹۲۸	حوزه‌ها ← بیرونی
۰/۰۸۲	۵/۲۰۸	-۰/۴۲۵	سبک‌های اسنادی ← سبک‌های تصمیم‌گیری
۰/۰۰۹	۱۰۷/۴۷۲	-۰/۹۲۹	سبک‌های اسنادی ← موقعیت‌های خوش‌بینانه
۰/۰۰۴	۲۳۲/۹۲۷	۰/۹۵۹	سبک‌های اسنادی ← موقعیت‌های بدبینانه
۰/۰۲۳	۳۵/۹۸۷	۰/۸۱	موقعیت‌های خوش‌بینانه ← درونی، بیرونی
۰/۰۴	۱۷/۰۷۴	-۰/۶۹	موقعیت‌های خوش‌بینانه ← ثبات، عدم ثبات
۰/۰۱۵	۵۹/۲۷۸	۰/۸۷۷	موقعیت‌های خوش‌بینانه ← کلی، خاص بودن
۰/۰۱	۹۰/۱۶۱	۰/۹۴۶	موقعیت‌های بدبینانه ← درونی، بیرونی
۰/۰۲۱	۴۰/۳۶۶	۰/۸۳۹	موقعیت‌های بدبینانه ← ثبات، عدم ثبات
۰/۰۱۱	۸۲/۳۲۱	۰/۹۳۵	موقعیت‌های بدبینانه ← کلی، خاص بودن

این رابطه‌ها بیشتر از ۱/۹۶ می‌باشد که نشان از مناسب بودن مدل ساختاری دارد.

با توجه به مندرجات جدول (۵) که برای همه رابطه‌ها نشان داده شده است بین تمام عامل‌های مدل رابطه معنی‌داری برقرار است زیرا مقدار تی ویو برای

جدول ۲. مقادیر کیفیت مدل ساختاری ( $R^2$  و  $Q^2$ )

متغیرهای پژوهش	ضریب تعیین $R^2$	مقدار معیار سنجش (1-SSE/SSO)
سبک‌های تصمیم‌گیری	۰/۹۰۹	۰/۵۷۳
آنی	۰/۶۲۴	۰/۵۶۹
وابسته	۰/۷۷	۰/۵۸
اجتنابی	۰/۷۳۶	۰/۶۲۶
شهودی	۰/۸۱	۰/۶۹
عقلایی	۰/۸۳۱	۰/۶۹
کارکرد	۰/۸۴۹	۰/۵۵۱
قانونی	۰/۷۳۵	۰/۶۶۵
اجرایی	۰/۷۲	۰/۶۴۲
قضایی	۰/۷۰۳	۰/۶۳۲
سطوح	۰/۸۵۷	۰/۶۹۷
کلی	۰/۹۳۴	۰/۸۳۶
جزئی	۰/۹۲۸	۰/۷۸۶
گرایش‌ها	۰/۱۸	۰/۱۲۳
آزاداندیش	۰/۷۸۱	۰/۶۸
محافظه‌کار	۰/۷۸۴	۰/۶۷۳
اشکال	۰/۸۴۱	۰/۳۸۲
سلسله‌مراتبی	۰/۷۱۴	۰/۶۳۷
سلطنتی	۰/۴۸۵	۰/۴۴۳
الیگارش‌ی	۰/۶۵۱	۰/۵۱۲
آنارش‌یست	۰/۲۷۴	۰/۲۳۴
حوزه‌ها	۰/۸۹۶	۰/۶۷۴
درونی	۰/۸۶	۰/۷۵۶
بیرونی	۰/۸۶۲	۰/۷۲۷
موقعیت‌های خوش‌بینانه	۰/۸۶۴	۰/۴۶۲
درونی - بیرونی بودن (مثبت)	۰/۶۵۶	۰/۵۶۶
ثبات - عدم ثبات (مثبت)	۰/۴۷۶	۰/۴۴۴
کلی - خاص بودن (مثبت)	۰/۷۶۸	۰/۵۸۹
موقعیت‌های بدبینانه	۰/۹۱۹	۰/۶۴۳
درونی - بیرونی بودن (منفی)	۰/۸۹۴	۰/۸۰۹
ثبات - عدم ثبات (منفی)	۰/۷۰۵	۰/۵۶۳
کلی - خاص بودن (منفی)	۰/۸۷۴	۰/۷۱۶

**معیار  $R^2$ :** در یک پژوهش ضرایب  $R^2$  مربوط به عامل‌های پنهان درون‌زا (وابسته‌ی مدل است.  $R^2$  معیاری است که نشان از تاثیر یک عامل برون‌زا بر یک

عامل درون‌زا دارد و سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ به عنوان ملاک‌هایی برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی در نظر گرفته می‌شوند. مقدار  $R^2$  برای عامل‌های برون‌زا یا مستقل برابر صفر است. با توجه به جدول فوق مقدار  $R^2$  برای همه عامل‌های وابسته مدل در حد متوسط و قوی قرار دارد و با توجه به مقدار ملاک، مناسب بودن برازش مدل ساختاری، تایید می‌شود.

**معیار  $Q^2$ :** مقدار  $Q^2$  باید در مورد تمامی عامل‌های وابسته مدل محاسبه شود. در صورتی که مقدار  $Q^2$  در مورد یک عامل وابسته صفر و یا کمتر از صفر شود، نشان از آن دارد که روابط بین عامل‌های دیگر مدل و آن عامل وابسته به خوبی تبیین نشده است و در نتیجه مدل احتیاج به اصلاح دارد. این معیار قدرت پیش‌بینی مدل را مشخص می‌سازد و در صورتی که مقدار  $Q^2$  در مورد یکی از عامل‌های درون‌زا سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ را کسب نماید، به ترتیب نشان از قدرت پیش‌بینی ضعیف، متوسط و قوی عامل یا عامل‌های برون‌زای مربوط به آن دارد. همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود این معیار برای همه عوامل درون‌زا متوسط و قوی می‌باشد که این نشان می‌دهد که عامل‌های برون‌زا (مستقل) در پیش‌بینی عامل‌های وابسته مناسب هستند و برازش مناسب مدل ساختاری را بار دیگر تایید می‌سازد.

#### آزمون کلی مدل

با توجه به سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ که به

عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده است و حصول مقدار ۰/۷۷۲ برای GOF، نشان از برازش مناسب کل مدل دارد.

$$GOF = \sqrt{0.747 \times 0.799} = 0.772$$

در مجموع با عنایت به نتایج به‌دست آمده و با توجه به تصدیق مدل اندازه‌گیری و محاسبات روایی سازه و تشخیصی و به‌دنبال آن آزمون روابط بین سازه‌های تحقیق، می‌توان گفت مدل ارائه شده مورد تایید قرار گرفته است.

## آزمون فرضیه

**فرضیه دوم:** برابر فرضیه اول پژوهش « میان سبک‌های اسنادی و سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل رابطه معناداری وجود دارد.» برابر خروجی Smart-PLS-3 در نمودار (۱)، ضریب بار عاملی در رابطه میان سبک اسنادی و سبک تصمیم‌گیری برابر ۰,۴۲۶ می‌باشد که نشان دهنده وجود رابطه میان این دو متغیر است. از طرفی مقدار T-value (معادل ۵,۲۰۸) در نمودار (۲) نشان می‌دهد رابطه میان سبک اسنادی و سبک تصمیم‌گیری در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می‌باشد. بنابراین با توجه به مقدار P-value در این آزمون (۰,۰۰۰) که کمتر از (۰,۰۵) می‌باشد، فرض صفر رد و فرض تحقیق مبنی بر وجود رابطه میان سبک‌های اسنادی و سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین فرضیه‌های پژوهش مبنی بر وجود رابطه میان سبک تفکر و سبک تصمیم‌گیری با سبک تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل مورد تأیید قرار گرفت.

## نتیجه‌گیری

به نظر می‌رسد افراد از یک فرآیند فطری برای تصمیم‌گیری برخوردارند (هرمزی و همکاران، ۱۳۹۵)، و از شیوه‌های مختلفی برای تصمیم‌گیری استفاده می‌کنند که از آن به عنوان سبک تصمیم‌گیری نام برده می‌شود. سبک تصمیم‌گیری یک الگوی پاسخگویی و یک عادت اکتسابی است که افراد در مواجهه با شرایط تصمیم‌گیری از خود به نمایش می‌گذارند (اسکات و بروس، ۱۹۹۵). در این حال، الگوهای تصمیم‌گیری

بارهای عاملی (ضرائب مسیر) نشان دهنده میزان رابطه میان متغیرهای پژوهش می‌باشد و می‌تواند عددی بین صفر و یک اختیار کند؛ هر چقدر این عدد بزرگتر و به یک نزدیکتر باشد نشان دهنده تاثیر بیشتر متغیر مستقل بر روی متغیر وابسته است. مقدار قابل قبول، برای مناسب بودن بارهای عاملی، ۰/۴ می‌باشد (Hulland 1990). به عبارتی ضرائب بالای ۰,۴ نشان دهنده وجود رابطه قابل قبول میان دو متغیر است. اما اینکه رابطه، معنی داری است یا خیر بسته به میزان T-value دارد. اگر ضرایب T-value بیشتر از ۱/۹۶ باشد می‌توان گفت رابطه میان متغیرها در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار است.

**فرضیه اول:** برابر فرضیه دو «میان سبک‌های تفکر و سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل رابطه معناداری وجود دارد.» برابر خروجی PLS در نمودار (۱)، ضریب بار عاملی در رابطه میان سبک تفکر و سبک تصمیم‌گیری برابر ۰,۵۴۴ می‌باشد که نشان دهنده وجود رابطه میان این دو متغیر است. از طرفی مقدار t-value (۶,۷۶۱) نشان می‌دهد رابطه میان سبک تفکر و سبک تصمیم‌گیری در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می‌باشد. بنابراین با توجه به مقدار P-value در این آزمون (۰,۰۰۰) که کمتر از (۰,۰۵) می‌باشد، فرض صفر رد و فرض تحقیق مبنی بر وجود رابطه میان سبک‌های تفکر و سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل، مورد تأیید قرار گرفت.

جدول ۷: خلاصه نتایج بررسی فرضیه‌ها

فرضیه‌ها	ضریب بار عاملی	ضرایب z (t-value)	نتیجه آزمون
میان سبک‌های تفکر و سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل رابطه معناداری وجود دارد.	۰,۵۴۴	۶,۷۶۱	پذیرش فرضیه
میان سبک‌های اسنادی و سبک‌های تصمیم‌گیری حسابرسان مستقل رابطه معناداری وجود دارد.	۰,۴۲۶	۵,۲۰۸	پذیرش فرضیه

این نتیجه با نتایج پژوهش ارسالان اغلو و همکاران (۲۰۱۸) و (کلایتون و کیمبرل، ۲۰۰۷) همخوانی دارد. از طرفی ضریب بار عاملی در رابطه میان سبک اسنادی و سبک تصمیم‌گیری برابر ۰,۴۲۵ می‌باشد که با توجه به مقدار t-value (۵,۲۰۸) رابطه مذکور نیز در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار نشان می‌دهد. بطور کلی می‌توان گفت، ویژگی شخصیتی و سبک تفکر حسابرسان با شیوه تصمیم‌گیری آنان دارای رابطه معناداری است؛ و ممکن است قضاوت و تصمیمات آنان را در رویارویی با عوامل مؤثر بر کیفیت فعالیت‌های حسابرسی تحت تاثیر قرار دهد.

یافته‌های پژوهش حاضر در خصوص وجود رابطه میان شیوه تفکر و سبک اسناددهی حسابرسان با سبک تصمیم‌گیری می‌تواند اطلاعات مفیدی جهت وضع قوانین و استانداردهای حسابداری و حسابرسی و نیز آموزش حسابرسان در اختیار قانونگذاران و موسسات و سازمان‌های حسابرسی قرار دهد. همچنین سازمانها و موسسات حسابرسی می‌توانند با ارزیابی و شناخت و سبک‌های تفکر و شیوه اسناددهی افراد متقاضی استخدام، نسبت به جذب حسابرسان با بیک‌های متفاوت اقدام نمایند؛ در این صورت می‌توانند، تیمی متنوع از حسابرسان از حیث ویژگی‌های فردی، متناسب با وضعیت موسسات مورد رسیدگی تشکیل دهند و از این طریق به افزایش کارایی، بهبود قضاوت و تصمیم‌گیری، بالا بردن کیفیت گزارشات حسابرسی و در نهایت ارتقاء جایگاه حسابرسان نزد استفاده کنندگان از خدمات حسابرسی کمک کنند. کیم و سانگ (۲۰۱۲) معتقدند، گروه‌های متشکل از عضوهایی با سبک تفکر متفاوت، سطح بالاتری از همکاری را نسبت به گروههایی با سبک تفکر همگن نشان می‌دهند.

**پیشنهادات پژوهشی:** قطعاً زمینه‌های پژوهشی دیگری وجود دارد که انجام آنها می‌تواند به شناخت بیشتر از حسابرسان و پیش بینی رفتار آنان کمک کند.

تحت تاثیر روش‌های پردازش اطلاعات توسط تصمیم‌گیرنده قرار دارند، از طرفی تفاوت در شیوه پردازش اطلاعات ممکن است تحت تاثیر احساسات و ویژگی‌های شخصیتی افراد باشد؛ چرا که درک هر فرد از واقعیت به طرز تفکر و تعبیر وی نسبت به آن بستگی دارد (شاملو، ۱۳۹۵). مطالعات اخیر بر این نکته تأکید دارند که اختلافات فردی می‌تواند منجر به انتخاب‌ها و تصمیمات مختلف شود. تحقیقات نشان می‌دهد، ویژگی‌های فردی، تعیین‌کننده‌های مهمی در عملکرد، قضاوت و داوری حسابرس محسوب می‌شوند (برای مثال، سالمن و توتمن، ۲۰۰۳؛ کلایتون و کیمبرل، ۲۰۰۷). آرمسترانگ و کولز (۲۰۰۹) طی تحقیقات خود نشان دادند، رویکرد افراد در پردازش و ارزیابی اطلاعات، قضاوت، تصمیم‌گیری و اظهارنظر تحت تاثیر سبک‌های تفکر آنان قرار دارد و توسعه سبک‌های تفکر میان افراد موجب ارتقاء قضاوت و تصمیم‌گیری و مدیریت بهتر می‌شود. کلایتون و کیمبرل نشان دادند ویژگی‌های فردی از جمله سبک تفکر می‌تواند بر قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان تاثیرگذار باشد (کلایتون و کیمبرل، ۲۰۰۷).

هدف مقاله حاضر بررسی تاثیر سبک‌های تفکر و سبک اسنادی بر سبک تصمیم‌گیری بوده است. بدین منظور، داده‌های جمع‌آوری شده از نظرات ۳۱۰ حسابرس شاغل در سازمان حسابرسی و موسسات حسابرسی کشور به عنوان نمونه، با بهره‌گیری از سیستم نرفازاری Smart pls و Spss و با استفاده از روش معادلات ساختاری و تحلیل عاملی، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاکی از آن است که سبک‌های تفکر و سبک اسنادی تاثیر مثبت و معناداری بر سبک تصمیم‌گیری حسابرسان دارند. ضریب تاثیر در رابطه میان سبک تفکر و سبک تصمیم‌گیری برابر ۰,۵۴۴ می‌باشد که با توجه به مقدار t-value (۶,۷۶۱) می‌توان گفت رابطه مذکور در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می‌باشد. این نتایج تا حدودی با نتایج پژوهش

از این رو، موضوعاتی همچون: (۱) بررسی رابطه سبک تفکر و سبک تصمیم‌گیری حساب‌رسان و تأثیر آن با نوع، تعداد و کیفیت بندهای گزارش، و نوع اظهارنظر حساب‌رسان، (۲) بررسی نقش و تأثیر همکاری گروهی حساب‌رسان با ویژگی‌های روانشناختی مختلف بر نوع، تعداد و کیفیت بندهای گزارش حساب‌رسان، و نوع اظهارنظر حساب‌رسان، (۳) بررسی تأثیر دیگر ویژگی‌های روانشناختی نظیر خودکارآمدی، عزت نفس، انسجام، تاب‌آوری بر سبک تصمیم‌گیری حساب‌رسان مستقل، جهت پژوهش علاقمندان به تحقیق در این عرصه پیشنهاد می‌شود.

**محدودیت‌ها:** احتمال تأثیر حالات روحی پاسخ دهندگان نظیر خستگی و بی‌حوصلگی، احتمال برداشت متفاوت پاسخ دهندگان از عبارات، کلمات و سؤالات پرسشنامه، و تأثیر احتمالی دیگر ویژگی‌های روانشناختی بر سبک تصمیم‌گیری حساب‌رسان که در پژوهش حاضر مورد ارزیابی قرار نگرفتند، از محدودیت‌های پژوهش بوده‌اند؛ بنابراین در تفسیر و تعمیم یافته‌های پژوهش باید به این محدودیت‌های توجه شود.

### منابع و مأخذ

اتکینسون، ریتا. ال؛ اتکینسون، ریچارد. اس؛ هیلگارد، ارنست. آر. (۱۳۸۱). زمینه روان‌شناسی، چاپ دهم، جلد دوم. (ترجمه محمد نقی رهنی، سعید شاملو، نیسان آگاهان، یوسف کریمی؛ کیانوش هاشمیان). تهران: رشد، (تاریخ انتشار به زبان اصلی ۱۹۸۳). صفحات ۱۷-۱۳۰.

بونر، ساره ایی. (۱۳۹۵). قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری، (ترجمه علی پارسائیان). تهران: اتحاد، (تاریخ انتشار به زبان اصلی ۲۰۰۸). صفحات ۱-۲۰۶ و ۴۰۹-۶۴۴.

حیدر، مجتبی، نیکومرام، هاشم، رهنمای رودپشتی، فریدون؛ بنی‌مهد، بهمن (۱۳۹۷). جنسیت حساب‌رسان و سبک‌های کارکردی تفکر: آزمون نظریه خود

حکومتی ذهن. فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حساب‌رسان مدیریت، سال هفتم، شماره ۲۵، بهار ۱۳۹۷، صفحات ۹-۱.

حیدر، مجتبی؛ نیکومرام، هاشم (۱۳۹۷). سبک‌های تفکر و تردید حرفه‌ای در حساب‌رسان (آزمون نظریه خود حکومتی ذهن). دو فصلنامه حسابداری رفتاری ارزشی، سال سوم، شماره پنجم، بهار و تابستان ۱۳۹۷، ۵، صفحات ۱۸۵-۱۵۱.

سلطانی، معصومه؛ مردانی راد، مژگان (۱۳۹۷). رابطه سبک‌های تفکر و تصمیم‌گیری مؤثر در کارکنان شهرداری منطقه (۲) تهران. مقاله ارائه شده در دومین کنفرانس بین‌المللی دستاوردهای نوین پژوهشی در علوم تربیتی و روان‌شناسی. کرج، دانشگاه جامع علمی کاربردی سازمان همیاری شهرداری ها و مرکز توسعه خلاقیت و نوآوری علوم نوین.

شاملو، سعید (۱۳۹۵). مکاتب و نظریه‌ها در روان‌شناسی شخصیت، چاپ یازدهم. تهران، رشد.

غلامرضایی، محسن و حسنی، محمد (۱۳۹۶). نقش طرز تفکر، ارزش‌های اخلاقی و انحراف‌های رفتاری در میزان تردید حرفه‌ای. پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، دوره ۶، شماره ۱۱، صفحات ۴۷-۸۴.

کریمی، یوسف (۱۳۹۵). روان‌شناسی اجتماعی، نظریه‌ها، مفاهیم و کاربردها. تهران: ارسباران.

مسیح آبادی، بوالقاسم؛ پور یوسف، اعظم (۱۳۸۷). نقش تفاوت‌های فردی بر تصمیم‌گیری‌های حسابداری و حساب‌رسان. فصلنامه حساب‌رسان، شماره ۴۳، زمستان ۱۳۸۷، صفحات ۷۵-۸۷.

مهربان‌پور، محمدرضا؛ رحیمیان، نظام‌الدین؛ آهنگری، مهناز (۱۳۹۷). بررسی طرز تفکر حساب‌رسان مستقل در کاربرد تردید حرفه‌ای در ایران. دانش حساب‌رسان، سال هیجدهم، شمار ۷۱، تابستان ۱۳۹۷، صفحات ۱۰۷-۱۲۸.

- Griffith, E. E., Hammersley, J. S., Kadous, K., and Young, D. (2014). Auditor mindsets and audits of complex estimates. *Journal of Accounting Research*, 53 (1): 49-77.
- Jaffar, Nahariah; Salleh, Arfah; Iskandar, Takiah Mohd and Haron, Hasnah (2006). A conceptual discussion on the external auditor's personality and detection of fraud. *European Journal of Social Sciences*, 4 (1): 66-76.
- Kim, Mihyeon (2011). The relationship between thinking style differences and career choices for high-achieving students. *Roeper Review*, 33(4): 252-262.
- Misra, Sunil; Srivastava, Kailash Bihari Lal (2012). Decision-making: path to effectiveness. *Human Resource Management Research*, 2 (4): 46-52.
- Sanders, Perry R. (2008). The decision-making styles, ways of knowing, and learning strategy preferences of clients at a one-stop career center. Doctoral dissertation, The Oklahoma State University.
- Scott, Susanne G. and Brouce, Regeagd. 1995. Decision-making style: The Development and Assessment of a New Measure. *Educational and Psychological Measurement*, 55 (5): 818-831.
- Shaghaghay, Farhad; Saffarinia, Majid; Iranpoor, Mohadeseh and Soltanynejad, Ali (2011). The Relationship of Decision-Making Styles and Attributional Styles in Addicted and Non-addicted Men. *Addict & Health*, 3(3-4): 99-104.
- Sternberg, Robert J. (1997). Styles of thinking and learning. *Canadian Journal of School*, 13 (2): 15-40.
- Struthers, C. Ward; Colwill, Ninal; and Perry, Raymond P. (1992). An Attributional Analysis of Decision Making in a Personnel Selection Interview. *Journal of Applied Social Psychology*, 22(10): 801-818.
- Zhang, Li F. and Sternberg, Robert J. (2006). The nature of intellectual styles. Mahwah, N. J.: Lawrence Erlbaum Associates.
- Allwood Carl Martin and Salo, Ilkka (2012). Decision-making styles and stress. *International Journal of Stress Management*, 19 (1): 34-47.
- Apaydin, Beyza Balamir & Cenberci, Selin (Inag) (2018). Correlation Between Thinking Styles and Teaching Styles of Prospective Mathematics Teachers. *World Journal of Education*, Vol. 8, No. 4; Pp. 36-46.
- Armstrong, Steven John., and Cools, Eva (2009). Cognitive styles and their relevance for business and management. In L. F. Zhang & R. J. Sternberg (Eds.), *Perspective on The nature of intellectual Styles: 253-290*. New York: Springer.
- Arslanoglu, Cansel; Doğan, Erol and Acar, Kürşat (2018). Investigation of Decision Making and Thinking Styles of Volleyball Referees in Terms of Some Variables. *Journal of Education and Training Studies*, 6 (10): 21-28.
- Bayram, Nuran and Aydemir, Mine (2017). Decision-making styles and personality traits. *International Journal of Recent Advances in Organizational Behaviour and Decision Sciences (IJRAOB)*, 3 (1): 904-95.
- Bernardo, Allan B; Zhang, Li Fang; Callueng, Carmelo M. (2002). Thinking styles and academic achievement among Filipino students. *The Journal of Genetic Psychology*, 163 (2): 149-163.
- Bigus, Jochen (2016). Optimism and Auditor Liability. *Accounting and Business Research*, 46: 1-24.
- Bulus, Mustafa (2006). Assessment of Thinking Styles Inventory, Academic Achievement and Student Teacher's Characteristics. *Education and Science*, 31 (139): 35-48.
- Curtis, Guy; King, Gillian and Russ, Andrew (2017). Reexamining the Relationship Between Thinking Styles and Transformational Leadership: What Is the Contribution of Imagination and Emotionality?. *Journal of Leadership Studies*: 11 (2): 8-21.
- Fischer, Sophia; Soye, Katja and Gurtner, Sebastian (2015). Adapting scott and bruce's general decision making style inventory to patient decision making in provider choice. *Medical Decision Making*, Brief report. [http://www.sagepub.com/journalsPermissions .nav](http://www.sagepub.com/journalsPermissions.nav)
- Gibb, Brandon E. ; Zhu, Lin; Alloy, Lauren B. and Abramson, Lyn Y. (2002). Attributional Styles and Academic Achievement in University Students: A Longitudinal Investigation. *Cognitive Therapy and Research*, 26 (3): 309-315.

#### یادداشت‌ها

- <sup>1</sup> Legislative Style
- <sup>2</sup> Executive Style
- <sup>3</sup> Judicial Style
- <sup>4</sup> Monarchic Style
- <sup>5</sup> Hierarchic Style
- <sup>6</sup> Oligarchic Style
- <sup>7</sup> Anarchic Style
- <sup>8</sup> Global Style
- <sup>9</sup> Local Style
- <sup>10</sup> Internal Style
- <sup>11</sup> External Style
- <sup>12</sup> Liberal Style



- <sup>13</sup> *Conservative Style*
- <sup>14</sup> *Rational*
- <sup>15</sup> *Intuitive*
- <sup>16</sup> *Dependent*
- <sup>17</sup> *Spontaneous*
- <sup>18</sup> *Avoidant*
- <sup>19</sup> <http://www.iacpa.ir>
- <sup>20</sup> *Attributional Style Questionnaire*
- <sup>21</sup> *Attributional Style Questionnaire*
- <sup>22</sup> *General Decision-making Style*
- <sup>23</sup> <https://www.digisurvey.net>
- <sup>24</sup> *Structural Equation Modeling*
- <sup>25</sup> *Reliability*
- <sup>26</sup> *Factor Loadings*
- <sup>27</sup> *Cronbach Alpha*
- <sup>28</sup> *Internal Consistency*
- <sup>29</sup> *Composite Reliability*
- <sup>30</sup> *Convergent Validity*
- <sup>31</sup> *Average Variance Extracted*